

Kunstwaarde

KOOS DE WILT

Frank Buunk met 'Oostzijdse molen bij ondergaande zon' (1907) van Piet Mondriaan

FOTO: PETER STRELITSKI

Seismografen

Kunsthandelaar Frank Buunk houdt zich vooral bezig met de inkoop van de Edese kunsthandel Simonis & Buunk. Hij handelt in, zoals hij het zegt, romantische en Haagse School-taferelen waar je geen vergevorderde verzamelaar of kunsthistoricus voor hoeft te zijn om het te begrijpen. Maar ook de twintigste eeuw heeft volop zijn aandacht, zoals vroeg werk van Piet Mondriaan. 'Topstukken zijn vooral voor het niveau', stelt

Buunk. 'De Oostzijdse Molen aan het Gein bij maanlicht, het werk dat wij hebben verkocht aan het Rijksmuseum, is de mooiste Mondriaan die ik waarschijnlijk ooit zal krijgen. De Oostzijdse Molen is een van de eerste "nocturnes". Het zijn krachtige, eenvoudige vormen in een sobere compositie met al enige hang naar horizontalen en verticalen. Dit werk uit 1903 is een vroege opmaat tot Mondriaans kubistische werk uit 1914-'15, dat uiteindelijk resulteerde in zijn vernieuwende geometrisch-abstracte werken: het neoplasticisme ofwel de typische Mondriaans die iedereen kent.'

'In 2000 werd het schilderij op een Deense veiling verkocht aan een Scandinavische verzamelaar voor, omgerekend, zo'n achthonderdduizend gulden, ruim vier keer de richtprijs. We visten toen als onderbieder achter het net. Door het overlijden van de koper kwam het werk vorig jaar weer op dezelfde veiling. Ik had er maximaal vijf ton euro voor over. Maar het bleef in rustiger vaarwater en voor 230.000 euro, met nog wat kosten, kon ik het doek krijgen. Mijn geluk was dat het in Denemarken werd geveild. In New York of in Amsterdam zou die prijs onmogelijk zijn geweest.'

Wat koopt de Edese handelaar aan en wat laat hij staan? 'Als je je 148ste Leickert aanschaft, kijk je daar anders naar dan naar je eerste. Dan moet het er één zijn uit zijn beste periode, tussen 1850 en 1870. Je kijkt bij elke aankoop of het een aanwinst is. Hoeveel hebben we er al van? Is het een verbreding of een verdieping? Hoe is de kwaliteit? Is het een ontdekking of is het al eerder aan de markt geweest?'

Maar wat vindt de handelaar, naast deze rationele aankoopargumenten, zelf eigenlijk mooi? 'Ik hou van alles wat puur en virtuoos is, en vakmanschap in zich draagt. Ik kan genieten van een topwerk van Koekkoek, Schelfhout of Blommers. Weissenbruch vind ik kunstzinnig de mooiste poëzie vertolken van de Haagse School. Maar wat me het meeste raakt is werk van Breitner, de Amsterdamse impressionist. Hoe hij een regenachtig Jordanees straatje schildert met van die Zoetelief Tromp-achtig gekleurd geklede kinderen erin — dat is uniek.'

En de klanten, wat kopen zij vooral? 'Mijn klantenkring is net zo breed als onze collectie: van het Kröller-Müller Museum tot de selfmade men die simpelweg kopen wat hen aanspreekt omdat ze erdoor geroerd zijn. Alle werken die ik verkoop hebben één ding gemeen: het zijn seinposten van iets uit het verleden wat we lijken te verliezen maar niet kwijt willen raken. Alle kunstenaars zijn een soort culturele seismografen. Hun schilderijen leggen allemaal een authentieke belevingscultuur vanuit het verleden voor de toekomst vast. Dat geldt voor de gevoelig geschilderde voorstellingen van het vissersleven in Scheveningen door Artz tot aan vroeg zoekend werk van Mondriaan.' ■